

## آیت الله خسروشاهی: توجه به استحکام تحقیق

اگر ما طلاب و روحانیون برای ارتباط با مردم، به صورت کتبی و نوشتاری خوب عمل نماییم ثمره دقیق و محکمی دارد. یکی از مختصات شیعه همین بحث کتابت بوده است. حتی نقل است که همیشه همراه امیرالمومنین در جنگها، کتابچه‌ای بوده است که در موارد لزوم نکاتی را یادداشت بر می‌داشتند.

هیچ چیز مثل کتابت به علم قوام نمی‌دهد. این کتابتها در زمان امام باقر و امام صادق علیهما السلام اوج بیشتری گرفت و این شیوه تا زمان فقهای اولیه‌ای چون شیخ صدوق، شیخ مفید، شیخ طوسی رحمهم الله ادامه داشته است.

آنچه که ما به عنوان تحقیق و پژوهش می‌شناسیم موضوع جدیدی نیست. شاید واژه‌ها عوض شده باشد ولی محتوا همان است. مثلاً کتاب مبسوط شیخ طوسی از آن جمله پژوهش‌های بی‌نظیر در تاریخ فقه است. ایشان این کتاب را در پاسخ کسانی که ادعا می‌کردند شیعه فقه استدلالی ندارد نوشته است.

اما در مورد پژوهش یکی از مطالبی که باید به آن توجه کرد، بحث استحکام تحقیق است. برخی از این مجلات پژوهشی که در نمایشگاه آثار پژوهشی مشاهده شد و الحمدلله تعدادشان هم زیاد شده است، استحکام تحقیقی ندارند. مجلات به لحاظ شکل و اسلوب در حد قابل توجهی قرار دارند ولی ما باید ضعف محتوایی آنها را جبران کنیم.

ممکن است دوستان جواب بدهند که این شروع کار است؛ قبلاً یک نشریه بوده ولی الان به ده نشریه ارتقا پیدا کرده. ولی نه، باید گفت اگر اینگونه پیش برویم زمان به نفع ما نیست. دنیا از ما مطلب دیگر می‌خواهد. دانشگاهها از ما مطلب می‌خواهند. ما باید محتوای مجلات خود را ارتقا دهیم. ما باید در عین اینکه کمیت مجلات را گسترش می‌دهیم، نگاهی هم به کیفیت آن داشته باشیم.

\* بخشی از سخنرانی ایشان در نشست معاونین پژوهش استان تهران - تیرماه 90